

Mary Lawson Sillan luona | Maailmankirjat

(*The Other Side of the Bridge.*) Suom. Sirkka-Liisa Sjöblom. Karisto. 2007

Marita Kärkkäinen

“Ovesta syöksyi ulos poika. Hän loi Ianiin yllättyneen, vihaisen katseen ennen kuin hyppäsi alas portailta ja hävisi talon nurkan taakse. Hän oli noin yksitoista- tai kaksitoistavuotias ja sen näköinen, että olisi tarvinnut selkäänsä. Hänellä oli sellaisen kakaran hapan ja nyrpeä ilme, joka kuvittelee koko maailman olevan häntä vastaan.”

Näin päähenkilön – Carterin – näkee Ian, koulupoika, joka on pestautunut perheen maatilalle tienamaan opiskelurahoja ja ihailemaan Carterin äitiä Lauraa. Ianin havainnot Carterista ovat lähes poikkeuksetta kielteisiä. Poika on hapan, yrmeä, pahantuulisen hiljainen.

Fiksuksi pojaksi Ian ajattelee kummallisen usein pojan lyömistä, eräässä tilanteessa hän jopa haluaisi hakata Carterin sinisenkirjavaksi, ja hän pitää pojan ongelmien syynä tämän Arthur-isää, joka ei pidä poikaa kurissa. Lukija tietää enemmän: Arthur ei ole Carterin biologinen isä eikä tahdostaan huolimatta kykene rakastamaan poikaa, vaan heidän suhteensa on etäinen, Arthurin puolelta jopa välinpitämätön. Isän rakkauden hakeminen on Sillan luona -romaanin keskeistä ainesta, joten Carterin ongelmat on kirjailijan näkemys siitä, miten isä–poika-suhteen epäonnistuminen voi lapsessa ilmetä. Edes äidinrakkaus ei tunnu auttavan poikia, jos he eivät saa isältä haluamaansa huomiota ja hyväksyntää.

Ian ei jää Carterin ja tämän perheen elämässä viattomaksi sivustakatsojaksi, vaan hän tekee kohtalokkaan erehdyksen, joka välillisesti johtaa Carterin tapaturmaiseen kuolemaan. Taphtuma on tietenkin valtava murhenäytelmä sekä syyllisyyttä tuntevalle Ianille että Carterin perheelle.

Tragediassa on aina kyse siitä, että joku rakas otetaan pois, mitä rakkaampi ja läheisempi, sen suurempi suru. Romaanin traagisessa huipentumassa läsnä ovat Ianin ja Carterin lisäksi Arthur, Laura, Carterin kaksi pikkusisarusta ja Jake, joka on Arthurin veli ja Carterin isä. Ja jonkun heistä oli kuoltava.

Arthur on tarinan hyvä mies, joka oli pelastanut Lauran, kun Jake oli ensin saattanut tämän raskaaksi ja sitten hylännyt. On muistettava, mitä jo Aristoteles sanoi tragedian juonesta ja ominaisuuksista puhuessaan: “Näin ollen on ensiksikin selvää, ettei kelpo miestä saa panna suistumaan onnesta onnettomuuteen, sillä se ei herättäisi meissä pelkoa tai sääliä, vaan närkästystä.” Arthur on ehdottomasti tarinan kelpo mies, joten häntä ei voi tappaa eikä häneltä voi riistää vaimoa tai biologisia lapsia.

Laura on rakastettava henkilö ja myös Ianin rakkauden kohde, mutta pikkulasten äitinä hänet on luokiteltava "kelpo mieheksi", jonka kuolema herättäisi enemmän narkästystä kuin järkytystä. Samoin on viattomien pikkulasten laita.

Tarinan roisto on Jake, mutta Aristoteleen mukaan kelvottoman syöksy onnesta onnettomuuteen ei anna aihetta pelkoon tai sääliin, eli niihin tunteisiin, joita tragedian olisi syytä herättää. Jos uskomme Aristotelesta, jäljelle jää henkilö, joka "ei ole erikoisen hyveellinen tai oikeamielinen, mutta häntä ei syökse onnettomuuteen pahuus tai turmeltuneisuus, vaan tietämättömydestä johtuva rikkomus."

Carter on vain viaton uhri, ja varsinaiseen onnettomuuteen syöksyy Ian, jonka virhe johtaa Carterin kuolemaan. Ian kohtalon traagisuutta korostaa se, että hän on ollut pakkomielleisen ihastunut Lauraan, joka nyt hänen erehdyksensä takia menettää poikansa. Carterin kuolema vaivaa Iania monia vuosia, mutta vähitellen hän toipuu, ja romaanikin saa sovinnollisen lopun, kun Ian pystyy selvittämään välinsä Lauran kanssa.

Kun olen laskenut romaanin käsistäni, Carter jää vaivaamaan mieltäni niin, että muutamia päiviä myöhemmin luen uudelleen kaikki kohdat, joissa Carter on mukana. Poika on aina hapan, riitelee äitinsä ja sisarustensa kanssa, paiskoo ovia, varastaa isänsä auton ja ajaa sen ojaan, tiuskii Ianille. Vaikka Carterin käytös on psykologisesti uskottavaa, mietin toista vaihtoehtoa. Entä jos Carter olisikin ollut aurinkoinen poika, vanhempiensa sydänpöyrynen, lempeä isovelji, perheen ilopilleri? Olisiko romaani siinä tapauksessa tehnyt minuun suuremman vaikutuksen?